

Aino Kääriäinen

Alli Paasikiven Säätiön hallitus myönsi kokouksessaan 16.4.2012 hankkeelleni ”Äitien, isien vai lasten puolella? - Tekstien sukupuolisuus sosiaalitoimen lausunnoissa vanhempien huoltajuus-asiaa ratkaistaessa” yhteensä 20 000 euroa. Seuraavassa selvitys apurahan käytöstä:

Apurahan turvin jäin tutkimusvapaalle varsinaisesta työstäni Helsingin yliopiston sosiaalityön yliopistonlehtoraatistani ajalla 1.11.2012–30.6.2013, yhteensä kahdeksaksi kuukaudeksi.

Tutkimusluvan saaminen Oikeusministeriöstä kesti odotettua kauemmin. Jätin tutkimuslupa-hakemuksen 24.4.2012 ja lupa heltisi useiden yhteydenottojen jälkeen vasta 25.10.2012. Tä-män jälkeen pääsin ottamaan yhteyttä käräjäoikeuksiin saadakseni heiltä asiakirja-aineiston huoltajuusasioista. Käräjäoikeudet myönsivät omat lupansa aineistoihinsa, ja vasta tämän jäl-keen minulle voitiin lähettää materiaalia. Tammikuun 2013 lopussa minulla oli koossa asiakirja-aineisto, joka käsitti 58 tapausta viidestä käräjäoikeudesta yhteensä 1488 sivua joista selvityk-siä 506 sivua. Tekstianalyysiaineistoksi tämä on hyvin laaja ja maantieteellisesti rikas aineisto.

Olen analysoinut aineistoa mm. kiinnittämällä huomiota lausuntojen rakenteeseen, niiden kirjoittajiin, käytettyihin retorisiin ilmauksiin vanhemmista ja lapsista sekä tekemällä puhujaka-tegoria-analyysin, jossa erotellaan se, ketkä ovat päässeet puhujiksi asiakirjaan. Kyse on kirjoit-tajan valinnoista. Analyysi on paljastanut teksteissä olevan maantieteellisiä eroja, niistä voi löytää sen, kenen puolelle ne asettuvat ja sen, millainen sukupuolijakauma lapsilla, joiden huoltajuudesta riidellään, on. Tutkijana olen erittäin innostunut, tyytyväinen, iloinen ja kiitollinen tästä aineistosta. Sen avulla on mahdollista purkaa nykyisiä oletuksia ja arkikäsitteitä sosi-aalitoimen selvityksistä ja huoltajuuden selvittämisestä.

Tutkimusvapaani on päättymässä ja elokuussa 2013 siirryn tiivistähtiseen työhöni yliopistolle. Näin ollen tutkimukseni julkaisuvaihe hidastuu, mutta tavoitteeni on saada kirjoitetuksi käsikir-joitus ainakin yhdestä artikkelista vuoden 2013 aikana. Aineisto on laaja ja tarjoaa monia vaih-toehtoja sekä mahdollisuuksia kysyä siltä kysymyksiä. Uskon, että tulen viettämään lukuisia kiinnostavia hetkiä tämän aineiston parissa tulevina vuosina.

Olen erittäin kiitollinen saamastani apurahasta ja haluan kiittää mitä lämpimimmin Alli Paasiki-ven Säätiötä tästä mahdollisuudesta.

Helsingissä 12.6.2013

Aino Kääriäinen
VTT, tutkija, yliopistonlehtori
Helsingin yliopisto, sosiaalitieteiden laitos, sosiaalityö